

Slika po deželnih volitvah

Tudi volitve za novi deželni zbor Furlanije-Juljske krajine so za nami. Na splošno so te volitve potrdile rezultate političnih volitev z dne 19. maja, to je nazadovanje desnice, rahlo okrepitev Kršč. demokracije in republikancev, občutno nazadovanje združenih socialistov ter znatno okrepitev skrajne levice. Res je, da teh deželnih volitev ni mogoče popolnoma primerjati z zadnjimi državnozbornimi volitvami, kajti v najmočnejšem volilnem okrožju, to je v Vidmu, se volilnega boja ni udeležila lista združenih socialistov, ker je bila zaradi formalnih nepravilnosti odklonjena, vendar rezultati v ostalih štirih okrožjih jasno kažejo, da je volja volilnega zbora v razdobju enega tedna v glavnem ostala nespremenjena.

V novem deželnem svetu bodo posamezne stranke imele naslednje število svetovavcev: Kršč. demokracija 29 (28), komunistična stranka 12 (11), združeni socialisti 6 (13), socialproletarci 3 (1), liberalci 3 (3), misovci 3 (3), furlanski avtonomisti 3 (—), republikanci 1 (1) in Slovenska skupnost 1 (1). Popolnoma nova politična sila so furlanski avtonomisti (MAF), ki je doslej ni bilo v deželnem svetu in ki so proti pričakovanju prejeli nad 38 tisoč glasov, in sicer največ v videmskem volilnem okrožju, kjer ni bilo socialistične liste, a so dosegli prodoren uspeh tudi v tolmeškem volilnem okrožju, kjer so bile na volitvah prisotne vse tradicionalne liste. Iz tega izhaja, da bi se ta lista uveljavila tudi brez spodsrljaja združenih socialistov v Vidmu.

Stranke leve sredine so sicer ohranile večino v deželnem zboru, a ta ni več tako krepka, kot je bila v prejšnjem zboru, kjer je razpolagala z 42 svetovavci na skupno 61 mest. Krščanski demokrati, socialisti in republikanci imajo zdaj skupno 36 svetovavcev, opozicija pa skupno 25. Na papirju je sestava sredinsko-leve vlade možna, vendar je vprašanje, če bodo socialisti, glede na volilne rezultate, voljni spet stopiti v vladno koalicijo z demokristjani in republikanci. Ti dve stranki pa nimata večine v deželnem svetu.

Tudi v deželi Furlanije-Juljski krajini se bo torej ponovilo to, kar se že dogaja v vsedravnem merilu. Od socialistov bo v odločilni meri odvisno, ali bo deželni vladi zagotovljena takšna večina, da bo vlada lahko nemoteno izvrševala svoje dolžnosti.

Glede na novo sestavo deželnega sveta utegne imeti važnejšo vlogo kot zdaj prav predstavnik Slovenske skupnosti. Že sedaj pa je dotovo, da bo prav slovenski predstavnik imel večkrat odločilno besedo pri sprejemanju ali odklanjanju predlogov deželne vlade.

USPEH LISTE SLOV. SKUPNOSTI

Lista Slovenske skupnosti je na nedeljskih deželnih volitvah dosegla prodoren uspeh. Zagotovila si je svojega predstavnika v deželnem svetu in se okrepila tako po številu glasov kot v odstotkih. Pomemben je zlasti njen uspeh v tržaškem volilnem okrožju, kjer je prejela 855 glasov več kot na deželnih volitvah leta 1964 in kjer predstavlja danes 3,73 odstotka vsega volilnega zbora, medtem ko je pred štirimi leti ta odstotek znašal 3,3.

Če analiziramo volilne rezultate po posameznih občinah na Tržaškem in jih primerjamo z rezultati prejšnjih deželnih, pokrajinskih in občinskih volitev, ugotovimo, da je lista Slovenske skupnosti povsod napredovala, kar pomeni, da uživa zaupanje vedno večjega števila volivcev in volivk. K nedeljski afirmaciji te liste je prav gotovo prispevala tudi Slovenska levica, katere štiri kandidati, zlasti prof. Ubald Vrabec, so tudi prejeli lepo število preferenčnih glasov.

Listo Slovenske skupnosti bo v deželnem svetu zastopal dr. Drago Štoka, ki je na volitvah tudi osebno dosegel odličen uspeh, saj je dobil 2409 preferenčnih glasov. To likšnega števila preferenc ni namreč doslej nikdar prejel noben kandidat na tej listi.

Objektivno pa je treba priznati, da se lista lipove vejice na Goriškem ni tako afirmirala kot na Tržaškem. V primeri z deželnimi volitvami leta 1964 je celo za malenkost nazadovala tako po številu prejetih glasov (—22) kot v odstotkih (—0,1). Temu se tudi ne moremo čuditi, če pomisli-

mo, da lista Slovenske skupnosti na Goriškem ni imela koalicijskega značaja kot na Tržaškem, temveč da je bila dejansko le izraz goriške Slov. demokratske zveze.

Menimo, da so prav ti volilni izidi zgovorno pokazali, kako samo nova, moderna programska vsebina ter čimbolj široka politična razvejanost moreta slovenske volivce in volivke v zamejstvu prepričati, da zapajo svoj glas listi Slovenske skupnosti. To je prvi nauk, ki izhaja iz volilnih rezultatov in ki velja zlasti za vodilne kadre političnih grupacij, združenih okrog liste Slovenske skupnosti.

DR. DRAGO ŠTOKA — NOVI DEŽELNI SVETOVAVEC SLOV. SKUPNOSTI

Novi deželni svetovavec liste Slovenske skupnosti, dr. Drago Štoka, izhaja iz delavske družine s Kontovela pri Trstu, kjer se je rodil pred 31 leti. Dovršil je slovensko klasično gimnazijo v Trstu in diplomiral na tržaški univerzi iz pravnih ved. Že kot mlad študent se je začel aktivno udeleževati v slovenskih prosvetnih organizacijah; bil je več let predsednik Slovenskega kulturnega kluba in je že dolgo let član Radijskega odra v Trstu. Že od vsega začetka izhajanja je odgovorni urednik revije »Most« in se tudi drugače udeležuje v publicistiki.

Novemu deželnemu svetovavcu iskreno čestitamo k izvolitvi in tudi k odličnemu osebnemu uspehu ter mu želimo še mnogo nadaljnjih uspehov pri njegovem odgovornem delu v korist našega ljudstva.

KAM PLOVE FRANCIJA?

Zadnje novice iz Francije, v hipu, ko to pišemo, govore o vedno hujšem kaosu. Država je skoro paralizirana od splošne stavke, o kateri nihče ne ve, kdaj se bo končala. In še hujše je, da nihče ne ve, kaj stavkujoči in demonstranti pravzaprav hočejo. Eno je jasno: degaullizma so siti in vzrokov za to imajo dovolj. De Gaulle je prišel na oblast zato, ker je obljubljal Francozom, da bo rešil probleme, ki jih strankarska demokracija četrte republike ni mogla ali znala rešiti. Predvsem je obljubljal, da bo rešil Franciji kolonialni imperij. A bil je ravno on tisti, ki ga je likvidiral Hotel je napraviti Francijo spet veliko, a še nikoli v moderni dobi ni bila tako majhna in tako ošamljena. Hotel ji je zagotoviti blaginjo in omiliti socialne razlike. Danes je na robu komunistične revolucije in anarhističnega prevrata. Ni mogoče zanikati dejstva, da je napravila Francija slabo zamenjavo, ko je zamenjala pravo demokracijo za De

Gaullov paternalistični avtoritativizem. »Čudežna« formula voditeljstva se tudi v Franciji ni obnesla. Kaj naj počno moderni Francozi s takimi votlimi frazami, kot je najnovejša: »S tem, da zaupa svojo usodo generalu De Gaullu, lahko Francija še enkrat, kot že mnogokrat v svoji zgodovini, pokaže svetu novo pot.« Kakšno? Kam? Ko bi jo našla Francija le sama zase. Nobena država ne more graditi svoje sedanjosti in bodočnosti na frazah in pretekli slavi, niti Francija.

Toda če je Francija enkrat že napravila slabo kupčijo, ko je zamenjala demokracijo za De Gaulla, je zdaj v nevarnosti, da napravi še slabšo, če zamenja De Gaulla za anarhijo, katere simbol je rdečelasi mladi demagog, študent Cohn-Bendit, ki vidi celo v komunistih »pohlevne ovce in degaulliste«. Tudi v tem primeru je odpoval ves svetovni informativni sistem, ker

(Nadaljevanje na 2. strani)

RADIO TRST A

• **NEDELJA**, 2. junija, ob: 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Prenos sv. maše iz župne cerkve v Rojanu; 10.15 Poslušali boste... Od nedelje do nedelje na našel val; 11.15 Oddaja za najmlajše: »Ivanhoe«. Napisal Walter Scott, prevedla in dramatisirala Desha Kraševca. Sedmi in zadnji del; 12.00 Nabožna glasba; 12.15 Vera in naš čas; 12.30 Glasba po željah; 13.30 Nadaljevanje glasbe po željah; 14.30 Nedeljski vestniki 14.45 Glasba iz vsega sveta; 15.30 »Saboterji«. Radijska drama, napisal Aleksander Marodič. Režira Jože Peterlin; 17.30 Prijatelj zborovskega petja, pripravlja Janko Ban; 18.00 Koncert v miniaturni; 19.15 Sedem dni v svetu; 20.30 Iz slovenske folklorne — Rado Bednarik: »Pratika za prvo polovico junija«; 21.25 Sodobna glasba.

• **PONEDELJEK**, 3. junija, ob: 11.35 Šopek slovenskih pesmi; 12.00 Pomenek s poslušavkami; 13.30 Izbor motivov in melodij; 17.20 Ne vse, toda o vsem; 17.30 Glasba za vaš transistor; 18.30 Iz Božičdnevega in Pizzettijevega opusa; 20.50 Kulturni odmevi — dejstva in ljudje v deželi; 21.30 Pol ure popevk; 22.00 Slovenski solisti; 22.15 Zabavna glasba.

• **TOREK**, 4. junija, ob: 11.35 Šopek slovenskih pesmi; 12.00 Rado Bednarik: »Pratika za prvo polovico junija; 17.20 Slovensčina za Slovence; 17.40 Piero Pieri: »Rusija in prva svetovna vojna«; 17.55 Folklorni ansambel »Francé Marolt«, vodi Tončka Marolt; 18.30 Koncerti naše dežele. Na spineto igra Roberto Cimadori in Serena Velicogna; 19.10 Plošče za vas, quiz oddaja; 19.40 Znanje melodije; 20.30 Antonio Bibalo: »Nasmeh pred lestvijo«, opera v dveh dejanjih in petih slikah.

• **SREDA**, 5. junija, ob: 11.35 Šopek slovenskih pesmi; 12.10 Brali smo za vas; 17.20 Odvetnik za vsakogar, pravna posvetovalnica; 17.30 Glasba za vaš transistor; 19.10 Zdravniška posvetovalnica (dr. Rafko Dolhar); 19.20 Razkuštrane pesmi; 20.30 Simfonični koncert. V odmoru (približno ob 21.15) Za vašo knjižno polico; 22.20 Zabavna glasba.

• **ČETRTEK**, 6. junija, ob: 11.35 Šopek slovenskih pesmi; 12.00 Ivan Tavčar — »Visoška kronika«: (1) »Izidorjeva mladost«. Priredil Martin Jevnikar. Ponovitev; 17.20 Pregled zgodovine italijanskega slovstva — Marija Kacin: »Krepuskularizem, futurizem, hermetizem«; 18.30 Sodobni slovenski skladatelji; 19.10 Pisani balončki, radijski tednik za najmlajše; 20.30 »Plašč«. Enojeva, napisal Dino Buzzati. Igra RO., režira Stana Kopitar; 22.00 Skladbe davnih dob. Georg Philip Telemann: Koncert v d duru za trobento in godala. Iz koncerta v Veliki dvorani Nemškega kulturnega inštituta v Trstu 5. maja 1965.

• **PETEK**, 7. junija, ob: 11.35 Šopek slovenskih pesmi; 12.00 Gospodinja nakupuje, pripravlja prof. Tone Penko; 13.30 Izbor motivov in melodij; 17.20 Ne vse, toda o vsem; 17.30 Glasba za vaš transistor; 18.00 Beri, beri rožmarin zeleni, ljudski pevci in pesmi; 18.30 Koncert Kammerensemble Nigeman; 19.10 Novele XX. stoletja — Corrado Alvaro: »Ciganka«, prevedel Franc Jeza; 20.30 Gospodarstvo in delo; 20.45 Koncert operne glasbe; 22.00 Komorne skladbe.

• **SOBOTA**, 8. junija, ob: 11.35 Šopek slovenskih pesmi; 12.00 Kulturni odmevi — dejstva in ljudje v deželi; 13.30 Semeni plošč; 14.45 Pojeta Katja Levstik in Fausto Leali; 15.00 Glasbena oddaja za mladino; 16.00 Avtoradio — Oddaja za avtomobiliste; 16.10 Pregled slovenske dramatike. Dramatiki naše dežele. Pripravila Jože Peterlin in Josip Tavčar. Trideseta in zadnja oddaja; 17.20 Dialog — Cerkev v sodobnem svetu; 17.40 Lepo pisanje, vzori in zgledi mladega rodu; 19.10 Družinski obzorji, pripravlja prof. Ivan Theuerschuh; 19.40 Ansambel »Plejadi« iz Trsta; 20.30 Teden v Italiji; 20.45 Ivan Tavčar — »Visoška kronika«: (2) »Izidorjeva pot v Davče«. Izvajajo dijaki višjih srednjih šol v Trstu; 21.30 Vabilo na ples; 22.30 Zabavna glasba.

TEDENSKI KOLEDARČEK

2. junija, nedelja: Progl. rep., Binkošti
3. junija, ponedeljek: Klotilta, Pavla
4. junija, torek: Franc, Dika
5. junija, sredo: Ferdo, Valerija
6. junija, četrtek: Milutin, Norbert
7. junija, petek: Zorica, Robert
8. junija, sobota: Medard, Vila

Diskusija o federaciji in konfederaciji v SFRJ

Zadnja (majska) številka revije »Teorija in praksa«, ki jo izdaja Visoka šola za politične vede v Ljubljani in ki je danes nedvomno najzanimivejša slovenska revija, kar zadeva obravnavanje konkretnih političnih, gospodarskih in socialnih problemov, prinaša med drugim zanimiv intervju z Vido Tomšič, predsednikom Zbora narodov v zvezni skupščini, o vprašanjih, ki zadevajo federacijo, republike, narode in zbor narodov v Jugoslaviji. Vida Tomšič odgovarja na vprašanja, katera ji je postavil odgovorni urednik revije Zdenko Roter. Vpraševalec ji je zastavil tudi vprašanje o federaciji ali konfederaciji narodov Jugoslavije. Vida Tomšič je sicer zavrnila zamisel konfederacije, češ da v Jugoslaviji ne gre za vprašanja držav, ampak za razvoj samoupravnih družb, v katerih država odмира, vendar je tudi priznala, da sedanji federativni sistem ne odgovarja najbolj, češ »objektivni vzrok tega stanja je v še ne dovolj razčisti vlogi federacije v gospodarskih odnosih. Verjetno se sedaj bližamo osrednjim obravnavam, ki naj pretrgajo dosedanje stanje.«

ZA BOLJSO ORGANIZACIJO GOSPODARSTVA

Glede na sedanji gospodarski položaj v Jugoslaviji, ki ni rožnat tako zaradi zapiranja Skupnega evropskega trga pred izvozom iz Jugoslavije (in ravno države Skupnega trga, zlasti Nemčija in Italija, sta bili doslej glavni uvoznici jugoslovanskega blaga) kot tudi zaradi težav z gospodarsko reformo, ki je sicer odpravila nekaj negativnih pojavov v gospodarstvu, predvsem zapravljane, a je tudi povzročila zmanjšanje investicij in posredno tudi brezposelnost, se pri vseh jugoslovanskih narodih danes pojavlja vprašanje boljše organizacije gospodarstva. Marsikdo je pri tem mne-

nja, da naj bi tudi vodstvo celotnega gospodarstva decentralizirali in ne samo vodstvo podjetij. Tu ne gre toliko za ime, ki naj bi ga dobila taka decentralizacija, ampak za bistvo in za učinkovitost take reforme.

Zlasti v Sloveniji se zadnji čas pogosto pojavljajo stvarne kritike ni račun počasnosti, togosti in tudi nesposobnosti zvezne birokracije, zaradi česar trpi slovensko in splošno jugoslovansko gospodarstvo. Več takih, z dokazi in statistikami podprtih kritik je prinesla — poleg dnevnega tiska — prav revija »Teorija in praksa«. V slovenski skupščini so te dni spet obširno razpravljali o gospodarskih problemih v Sloveniji in pri tem je bilo omenjeno, da je v Sloveniji trenutno okrog 48.000 oseb »rezervne delovne sile«. Do leta 1970 se bo njihovo število povečalo, kot pričakujejo, na 88.000.

PROBLEMI NISO POVSOD ENAKI

To pa pomeni, da bo morala Slovenija v bodoče veliko bolj dinamično in načrtno reševati svoja gospodarska in zunanjetrgovinska vprašanja ter vprašanja terciarnih dejavnosti, če bo hotela dati tem ljudem delo, do katerega imajo pravico. Da pa bo to mogla, bo potrebovala tudi več gospodarske avtonomije, kajti problemi niso povsod v Jugoslaviji enaki in jih tudi ne morejo povsod enako reševati. Za Slovenijo, na meji Skupnega trga, pa je vprašanje gospodarske učinkovitosti življenjsko vprašanje, katerega ni mogoče dolgo odlagati.

To je v vseh diskusijah na vseh ravneh vedno spet poudarjeno. Zato je pričakovati, da bo vprašanje dejanske decentralizacije postalo v kratkem, zaradi nujnosti odpravljanja gospodarske krize in brezposelnosti, še bolj aktualno, čisto v skladu z napovedjo Vide Tomšič.

Ham plove Francija?

(Nadaljevanje s 1. strani)

ni v stanju, da bi obvestil, svet, kaj pravzaprav hočejo demonstranti in stavkajoči. Morda tega niti sami ne vedo. Le francoska komunistična partija ima pred seboj jasen cilj: polastiti se oblasti. Tudi drugi seveda hočejo oblast, a kaj bodo potem? Mnogi znaki kažejo, da prvi Francija na krilih demagogije v novo, tokrat anarhistično pariško Komunio. Morda ne bo prišlo tako daleč, ker tudi v Franciji še niso vsi izgubili pameti. Toda prepad je že nevarno blizu.

Za sociologa pa je zanimivo zlasti to, kako je mogoče, da sta dva mlada demagoga, Dutschke v Nemčiji in Cohn-Bendit v Franciji, pahnili dve veliki in dozdevno v vsakem pogledu urejeni državi v nekaj mesecih v hudo krizo, kot v primeru Nemčije, in v kaos, kot v Franciji. Je narode spet zažejalo po »voditeljih« Hitlerjevega kova, po ljudeh, ki znajo opijanitati mase s svojimi frazami, po velikih pustolovščinah in po krvi? Ali so tu zadaj drugi vzroki? Revščina in izkoriščanje gotovo ne. Morda je cel kompleks vzrokov, med njimi tudi ta, da so demokracije zanemarile idejno imunizacijo mladine proti »voditeljstvu« in ideološkemu totalitarizmu. Morda pa je vir vsega tega enostavno le ta, da so pustili mladino brez idealov, da so tisti, ki bi ji

morali biti za vzgled in mentorje, sami premalo resno jemali ideale, o katerih so pridigali, in bili zadovoljni s tem, da se ukvarja mladina v glavnem s popevkami in dolgimi frizurami. Zdaj se je mladina tega naveličala in skuša napolniti praznino v sebi in hrepenenje po idealih z anarhističnimi gesli, ker drugega ne pozna ali se drugega ni naučila ceniti. Rožanc je videl »Nič« v Sloveniji. Toda »Nič« je tudi v Nemčiji in Franciji in še marsikje. Mladina je v uporu proti temu nič in krati je morda ravno na tem, da ga, sama njegova žrtev, tragično dopolni.

—0—

Američani še vedno zamažujejo svojo atomsko podmornico »Scorpion«, ki je izginila v oceanu blizu Azorov. Na krovu je bilo 99 mož. To je že druga ameriška atomska podmornica, ki se je tako skrivnostno potopila z vso posadko.

—0—

Pogajanja med ZDA in Severnim Vietnamom v Parizu se spreminjajo v mučne medsebojne obtožbe in prazno mlatenje slame, ali bolje, fraz, medtem ko se boji v Vietnamu nadaljujejo celo v vietnamskih predmestjih. Očitno je, da trpljenje vietnamskega ljudstva nobeno stran bogve kaj ne zaniža, obe hočeta le »zmago« za vsako ceno.

Izdajatelj: Engelbert Besednjak • Glavni urednik: Engelbert Besednjak • Odgovorni urednik: Drago Legiša • Tiska tiskarna »Graphis« — Trst, ulica Sv. Frančiška 20 — telefon 29-477

Za ohranitev laponskega ljudstva

Laponci so kot etnična skupina zelo znani v svetu, a ne zaradi svojega števila ali zgodovine, ampak zaradi posebnega, eksotičnega načina svojega življenja. Prebivajo namreč na visokem evropskem severu, kjer so življenjski pogoji, kar zadeva naravo, trši, in ker so ostali po precejšnjem delu še nomadi. Veliko področje severne Skandinavije in Finske je znano pod imenom »Laponska« (Lapland), vendar je to samo zemljepisna oznaka. V resnici ne obstaja politično nikakoli dežela Laponska. Laponci so danes v manjšini na ozemlju, ki je bilo pred stoletji res njihovo, vsaj etnično, če ne državno. Laponska je razdeljena med tri države: Norveško, Švedsko in Finsko, a večina Laponcev živi na Norveškem in Finskem. Manjše število jih živi tudi v arktičnih predelih Rusije, blizu finske meje.

Laponce rešuje pred popolno asimilacijo njihova posebna rasa, jezik in pa — narava, ker je tamkajšnje ozemlje kljub naseľjetanju ljudi z juga še vedno zelo redko naseljeno. Kljub temu pa podlegajo tudi Laponci tujemu vplivu. Precej hitro opuščajo pastirsko in lovsko življenje (pasejo črede severnih jelenov) ter si iščejo drugo delo; mika jih stalni in redni mesečni zaslužek. Mnogokje je laponska folklor ohranjena le še zaradi turistov.

Da pa bi obvarovale laponsko ljudstvo narodnega razpada in potujčenja, so ustanovile Finska, Norveška in Švedska leta 1956 skupno predstavništvo Samov, kot se Laponci sami imenujejo, takoimenovani »Samovski svet«. Ta laponski narodni svet priredi vsako tretje leto konferenco, na kateri obravnavajo Laponci vseh treh držav svoje skupne kulturne in gospodarske zadeve. Sklepi konference pomenijo seveda samo priporočila za vlade omenjenih držav in doslej ta priporočila niso našla vedno na ugoden sprejem, delno tudi zato ne, ker v teh vladah ni bilo uradnikov, ki

bi bili dolžni, da se ukvarjajo samo z laponskimi zadevami. Leta 1965 pa je bil ustanovljen na priporočilo Nordijskega sveta, najvišjega posvetovalnega organa nordijskih držav, posebni svet petih članov, ki bo pristojen za laponske zadeve. Vsaka nordijska država imenuje v ta svet po enega člana (Norveška, Švedska, Finska, Danska in Islandija). Ta organ ima nalogo vsklajati vse ukrepe glede Laponcev med skandinavskimi državami in se sestaja dvakrat na leto. Ustanovljena sta bila tudi posebna odbora za laponske kulturne zadeve in za rejo severnih jelenov, kar je, kot znano, glavna laponska gospodarska panoga.

V skandinavskih državah menijo, da je bil z ustanovitvijo takega skupnega skandinavskega sveta napravljen velik korak naprej za ohranitev laponskega ljudstva. S tem skupnim organom je bilo priznано, da so Laponci eno samo ljudstvo, tudi če so razdeljeni na tri skandinavske države.

—0—

ZA GRADNJO SLOVENSKE GIMNAZIJE V CELOVCU

Kot poroča glasilo koroških Slovencev, »Naš tednik«, je zastopstvo Združenja staršev na državni gimnaziji za Slovence v Celovcu 17. t. m. obiskalo namestnika koroškega deželnega glavarja dr. Weissmanna in mu izreklo željo po čimprejšnji gradnji poslopja za slovensko gimnazijo. Ta namreč zdaj nima lastne zgradbe.

Namestnik deželnega glavarja je obljubil, da se bo zavzel za to upravičeno zahtevo in željo na pristojnih ministrstvih.

Štiri dni pozneje je koroški deželni glavar odpotoval na dvodnevni uradni obisk v Slovenijo. Obiskal je tudi Koper. V njegovem spremstvu je bil tudi namestnik dr. Weissmann.

HISTERIJA IN ZATOHLOST V »KOROTANU«

Ze nekaj časa dobivajo slovenski listi na Tržaškem in tako tudi naš list razmnožena pisma, okrožnice in polemične sestavke upravnika študentskega doma za koroške študente na Dunaju »Korotan«, p. Tomažiča, in odbora Kluba slovenskih študentov na Dunaju. Pater Tomažič in omenjeni odbor se silovito obdelujeta z obtožbami in uporabljata izraze, ki so komaj še dostojni. Iz vsega tega razmnoženega materiala je razvidno, da gre za pravo vojno med patrom in delom študentov v domu ter njihovimi tovariši in simpatizerji zunaj, med katerimi so tudi bivši stanovalci doma, ki so se morali na zahtevo patra Tomažiča odstraniti. Dunajska policija je bila že ponovno vpletena v zadevo in njena zadrega je očitna, saj gre na eni strani za uglednega duhovnika, na drugi strani pa za mlade študente, ki so očitno prepričani, da imajo prav, in ki jih ni mogoče kar tako metati na cesto. Vse skupaj se izrodeva v škandal, ki ne prispeva k ugledu slovenskega imena na Dunaju in v Avstriji, saj je zadeva zašla že tudi v avstrijski tisk. Koroški slovenski študentje so uprizorili celo že demonstracijo pred »svojim« domom »Korotan«. Lahko si je predstavljati, kaj so si ob tem mislili tuji gledavci.

Očitno je, da s »Korotanom« nekaj ni v redu. P. Tomažič ima glavne zasluge (da ne rečemo edine), da je bil dom za slovenske študente na Dunaju sploh zgrajen. Vendar verjetno ni dober psiholog in mu manjka tudi pedagoških prijemov ter razumevanja za današnjo mladino. Ta pa se je dala po drugi strani pahnuti, kot je razbrati iz materiala, ki ga dobivamo, od neodgovornih elementov v afekt pravega sovraštva in zavestnega klubovanja patru. Reakcije na obeh straneh so zadobile očitno histerične oblike in prestopile meje, ki veljajo za olikano polemiko in obravnavanje medsebojnih odnosov v civilizirani družbi. Vse skupaj postaja za tiste, ki gledajo na to dogajanje z mirno presojo, zelo banalno in tako, da ni v čast niti eni niti drugi strani, najmanj pa slovenstvu. Kot Slovenci bi zato želeli, da bi se spor čimprej poravnal z odkritim medsebojnim razgovorom ali z razsodiščem, ali pa da bi napravila red »Mohorjeva družba« v Celovcu, ki pa se očitno preveč izmika tej odgovornosti.

Predvsem bi bilo želeli, da bi mladina v klubu prenehala z neokusno gonjo proti patru Tomažiču, ki ima kljub svojim morda pomanjkljivim ali preveč avtoritarnim pedagoškim prijemom edinstveno zaslugo, da je zgradil slovenskim študentom dom, v katerem bi res lahko imeli svoj resnični dom med študijskimi leti. Tako obrekovanje

(Nadaljevanje na 7. strani)

F.J. 17 SMRT V POMLADI

Počasi je šel po cesti, ki so jo na obeh straneh obrobale jablane, proti vasi, sredi katere je stala cerkev kakor velika bela koklja in se bleščala v ranem soncu. Po tej cesti se je snoči vračal. Iz skednjev so se že oglašali cepci in srečaval je kočarje, ki so odhajali h kmetom na dnino. Spoštljivo so ga pozdravljali, njemu pa je bilo nerodno, da ga pozdravljajo kakor gospoda, čutil se je v srcu še vedno njim enakega; toda oni sami bi najboljši na široko razprli oči in ga obsojali, če bi se po tem ravnal. Treba je, da se vsak obnaša, kakor se za njegov stan spodobi, bi dejali.

Ko je šel po klancu proti cerkvi, je prehitel nekaj ženic, ki so hodile vsako jutro k maši. Tudi te so ga spoštljivo pozdravile. Želele so si, da bi dočakale njegovo novo mašo. Veselile so se je kakor vsa vas, saj že skoro petdeset let ni bilo v vasi nove maše, le stari ljudje so še pomnili, kako je bilo, ko so obhajali zadnjo. Vedel je to.

Cerkev je bila skoro prazna, bilo je pač poleti in mlačev. Skozi visoka gotska okna je sijalo sonce in podobe baročnih svetnikov na oltarjih in stenah so imele nekam vesel izraz. Še sveti Andrej se je zdel ob svojem mučniškem križu optimistično razpoložen in se je skoro smehljaj v svojo kratko sivo brado, cerkvena patrona sveta Kunigunda v glavnem oltarju pa je bila podobna zalemu dekletu rožnatih lic. Koketno si je privzdigovala krilo in kazala zalito belo nogo, s katero je stopala na razbeljeno plužno železo. Obrazi svetnikov in svetnic so bili kakor obrazi

starih znancev, ki jih človek pozna že od mladih nog in jih vsak dan vidi, tako da se mu zdi, da se niso v teku časa nič izpremenili. Pod visokim, rebrastim stropom, na katerem je bila naslikana sveta Trojica, je cvrčaje letala lastovka, ki je priletela skozi odprto okno, in skozi okna in odprta vrata sta obenem vdiralala dehtenje polja in gozda ter šum vaškega življenja, mukanje krav, škripanje voza na cesti in oddaljeno ropotanje motornih mltilnic, ki so se spet oglasile. Vse to ni motilo spokojnega vzdusja v cerkvi, kakor tudi ne črn pes, ki je bil naskrivaj sledil od doma kakšni ženi v cerkev in se je zdaj priplazil izpod kora, obvohal robce cerkvenih klopi, nato pa tekla okrog glavnega oltarja in se končno nekoliko negotov ustavil pred odprtimi vrati v zakristijo, dokler ga ni z grozečim zamahom kajfeža pregnal stari Rotvein, ko je šel prižigat sveče.

Tine je sedel v prvo klop kakor navadno. To vedro jutranje vzdusje v cerkvi mu je bilo domače že iz dni, ko je bil ministrant. Prijeten mu je bil znani vonj po kadilu, svečah in starem hrastovem lesu ter mir, ki ga ni motilo niti lastovičje cvrčanje niti Rotveinovi drsajoči koraki po kamnitem tlaku. To je bila zanj ura notranje zbranosti, med katero je z jutranjo spočitostjo in lahkoto razmišljal o vsem, kar mu je težilo duha, in tudi o Bogu, ki ga je nagonsko čutil z vsem svojim bitjem kakor toplo, ne da bi se grabil za bogoslovne dokaze o bivanju božjem; vkljub vsej bistroumnosti in logičnosti so se mu zdeli spričo tega občutja formalistični. Hotel je ljubiti Boga kot očeta, ne kot strogega gospodarja, ki mu je obvezan odrajtovati češčenje kakor nekak davek. V primeri s tem, kar je čutil do Boga, so se mu zdele vse znane molitve kakor jecljanje. Morda pa se je mešalo v to čustvo do Boga tudi nezavedno hrepenenje po lastnem očetu, ki ga ni nikoli poznal.

(Dalje)

Tržaškega

Javni nastop Glasbene matice

Glasbena matica v Trstu je tudi letos priredila za konec šolskega leta javni nastop svojih gojencev, ki je bil razdeljen v dve »akademiji«. Prva je bila v sredo, 22. maja, druga pa preteklo nedeljo, obakrat v Kulturnem domu. Obe sta bili deležni lepega obiska in obiskovalci niso bili razočarani.

Poleg res dobrega mladinskega zbora, ki ga vodi Nada Žerjal, sestavljajo pa ga šolarji z Opčin in Trsta, smo slišali tudi zelo

dober dekliški pevski zbor, ki ga tudi vodi Nada Žerjal. Radi bi ga slišali kdaj tudi v radijskih oddajah, ker zborov, ki bi tako lepo peli, je malo, zelo malo.

Med točkami prve akademije bi morali omeniti pravzaprav vse, ker so bile res skrbno podane: tako malo ljubko Teo Košuta pri klavirju, tri Kodriče (brata in sestra, čelo, klarinet, klavir), Mojco in Črtomira Šiškovič (klavir, violina), Anomarijo Bizjak (klavir) in Katjo Kralj, ki je izredno lepo odigrala na violini Corellijevo sonato v A-duru ter dokazala svoj talent, ob izvrstni spremljavi prof. Neve Merlak-Corrado.

Za konec prve akademije je nastopil harmonikarski orkester »Miramar« pod vodstvom prof. Elijane Zajec in nam pripravil resničen užitek zlasti s Sibeliusovo simfonijo »Finska«. Nismo verjeli, da jo je mogoče izvajati tako dobro na harmonikah. Do veljave sta prišli vsa njena mogočnost in milina.

O drugi akademiji bomo še poročali.

IZJAVA NOVOIZVOLJENEGA SVETOVALCA SLOVENSKE SKUPNOSTI DR. DRAGA ŠTOKE

Najlepše se zahvaljujem vsem tistim, ki so glasovali za Slovensko skupnost in ki so mi dali preferenčni glas v tako velikem številu. Kar zadeva program mojega delovanja v deželnem svetu, želim ponoviti tisto, kar sem povedal že v pismu Slovincem pred volitvami in kar sem izjavil takrat, ko me je občni zbor Slovenske skupnosti določil za nosilca liste: po izvolitvi bom skušal po svojih skromnih močeh uresničevati program Slovenske skupnosti za deželo. Na ta program se čutim vezanega in ga bom izvajal v korist vseh Slovencev v naši deželi ne glede na njihovo politično pripadnost. Moj osebni program pa ima samo štiri črke: d e l o.

Upam in prepričan sem, da me bo slovenska javnost, ki jo bom sproti informiral, podpirala v vseh prizadevanjih za naše pravice in skupne koristi. Kdor bo imel pri deželni upravi kakšne osebne zadeve, bo našel pri meni vedno odprta vrata.

DRAGO STOKA

ŠOLSKA PRIREDITEV V SV. KRIŽU

Mladina slovenske osnovne šole v Sv. Križu prisrčno vabi svoje drage starše, prijatelje in vse vaščane na zaključno šolsko prireditev, ki bo na binkoštno nedeljo, 2. junija, ob 17. uri v prosvetni dvorani »Albin Sirk« v Sv. Križu.

Na sporedu so recitacije, petje in pravljica igra v štirih dejanjih »Sirota Jerica«.

NOVI DEŽELNI SVETOVAVCI

V tržaškem volilnem okrožju so bili na posameznih listah izvoljeni naslednji kandidati: Masutto, Coloni, de Rinaldini, Stopper in Ramani za Kršč. demokracijo; Cufaro, Lovriha, Baccicchi in Calabria za komuniste; Trauner in Morpurgo za liberalce; Pittoni in Dulci za socialiste; Morelli in Gefer-Wondrich za misovce in Štoka za Slovensko skupnost.

Slovenska prosveta v Mačkovljah vabi na PRAZNIK ČEŠENJ, ki bo v gozdiču nad vasjo, v nedeljo, 2. junija. — Bufet s prístnimi domačimi vini, pršutom, čevapčiči itd. bo odprt od 12. do 24. ure. — Igral bo mladinski ansambel PLEIADES. Glavni kulturni nastop bo ob 17. uri: Mačkovljski pevski zbor (vodi dr. Harej) — Pozdravna beseda (akademik Franko Žerjal) — Zbor tržaških skavtinj — Skavtski mešani zbor (vodi J. Ban) — Ekumenski oktet (dr. Harej) — Za dobro voljo in smeh (Dolinski fantje). Vmes srečolov, harmonike in češnje. PRIDITE MLADI IN STARI. Posebno dobrodošle narodne noše.

V NEDELJO 2. JUNIJA NA PRAZNIK ČEŠENJ V MAČKOVLJE!

V nedeljo, 2. junija, bo ob 16. uri v župni cerkvi v Mačkovljah maša za slovenske tržaške izobražence. Vabljeni tudi drugi gostje.

Izid deželnih volitev na Tržaškem

Liste	Dež. volitve 26. 5. 1968	%	Dež. volitve maja 1954	%	Razlika v %	Politič. volitve 19.5. 1968	%
KD	70.037	33,41	68.978	32,4	+1,0	73.659	34,6
KPI	51.223	24,43	50.282	23,6	+0,8	51.421	24,1
PSU	22.110	10,55	28.834	13,5	-3,0	25.109	11,8
PLI	19.881	9,49	20.518	9,6	-0,2	22.042	10,3
MSI	19.698	9,40	25.183	11,8	-2,0	20.051	9,4
Slov. skupnost	7.813	3,73	6.958	3,3	+0,4	6.141	2,9
PRI	7.038	3,36	3.968	1,9	+1,4	4.765	2,2
MITLT	5.216	2,49	5.052	2,4	—	2.835	1,3
PSIUP	4.961	2,36	2.599	1,2	+1,1	5.440	2,5
PDIUM	882	—	—	—	—	1.259	0,6
NR	775	—	—	0,3	—	719	0,3

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem številnim volivcem, ki so mi dali svoj glas kot kandidatu »Slovenske levice«. Prepričan sem, da bodo ostali zvesti »Slovenski levici«, zdaj ko bo razširila svoje delovanje med naprednimi Slovenci.

Prof. Ubald Vrabec

»SLANA VODA« IN »LETEČI ZMAJ«

Profesorji in dijaki openske nižje slovenske srednje šole so bili tudi letos dejavni. Poleg šolskih predmetov so se ukvarjali še z drugimi nalogami, ki vzgajajo mladega človeka in ga pripravljajo na življenje.

Tako so med drugim priredili openski dijak v soboto predstavo Cijakove igre »Slana voda«. Predstava je bila v Prosvetnem domu. Režiral jo je prof. Ivan Artač. V nedeljo zvečer pa je bila ponovitev. Obe predstavi sta bili zelo dobro obiskani in sta lepo uspeli. To je bila zaključna šolska prireditev openske nižje srednje šole.

Treba pa je tudi omeniti, da izdajajo openski nižješolci svoj list »Leteči zmaj«, ki je zelo dobro urejevan in stalno na tekočem o vsem, kar se dogaja na šoli, celo o takih... indiskretnostih, kot so listki, ki frče med poukom po zraku, pomanjkljiva pridnost posameznikov, klepetanje itd. Vendar pa ima, hvala Bogu, poročati več dobrega kot slabega. Dijaki objavljajo v njem živahno napisane sestavke, pa tudi ilustrirajo ga sami. List je seveda šapilografiran.

BCIKB

BANCA DI CREDITO DI TRIESTE

S. P. A.

TRŽAŠKA KREDITNA BANKA

GLAVNICA LIR 600.000.000 - VPLAČANIH LIR 300.000.000

T R S T - ULICA FABIO FILZI ŠT. 10

TEL. ŠT. 38-101, 38-045

BRZOJAVNI NASLOV: BANKRED

GORISKI ROMARJI

V ponedeljek so se vrnil iz Rima goriški romarji. Bilo jih je okoli dvatisoč, po večini delavcev italijanske in slovenske narodnosti, ki jih je vodil nadškof Cocolin z dvajsetimi dušnimi pastirji. Romarji so si ogledali rimske znamenitosti. V petek so bili pri skupni maši, ki sta jo darovala prejšnji goriški nadškof Pangrazio in sedanjí mons. Cocolin.

Udeležili so se tudi skupne papeške avdijske v baziliki sv. Petra, kjer so bili deležni posebne papeževe pozornosti. Pavel VI. je goriško skupino posebej pozdravil in je voščil nadškofu blagoslova pri pastirovanju. Poudaril je, da ga veseli prisotnost italijanskih in slovenskih delavcev iz ljubega in slavnega mesta Gorice. Vsa cerkev, okrog deset tisoč romarjev, je ploskaje pritrjevala tem besedam. Ob slovesu je papež blagoslovil še temeljni kamen za novo cerkev v Ronkah.

VOLILNE PRIGODE

Kot povsod drugod, tako so se tudi v Gorici dogajali pri volitvah razni slikoviti prizori. Volile so na primer neveste, ki so pravkar prišle od poroke, in so delile skrutinatorjem »konfete«; ali mamica, ki je prišla z dojenčkom v naročju in ga meni nič tebi nič položila pred vstopom v kabino kar prvemu policaju v roke.

Vročlo glavo je pa imel skrutinator na sedežu slovenske šole v ulici Randaccio. Šele drugi dan volitev mu je šinilo v glavo, da bi se morali odstraniti križ iz dvorane, ker da bi lahko kaj vplival na tega ali onega volivca. Predsednica in drugi člani volivne komisije so se uprli, češ da naj bi bil izrazil svoje pomisleke v začetku volitev. Končno je obveljalo, da je križ le ostal na svojem mestu.

IZID DEZELNIH VOLITEV V GORICI

Liste	1968		1964	
	Glasovi	%	Glasovi	%
KPI	2.855	9,9	2.574	9,0
MSI	2.240	7,8	2.628	9,2
PLI	2.348	8,2	2.345	8,2
PDIUM	98	0,3	265	0,9
KD	12.334	42,9	12.642	44,0
PRI	364	1,3	237	0,8
PSIUP	858	3,0	285	1,0
PSU	5.473	19,0	5.832	20,3
MITLT	188	0,7	—	—
Slov. skup.	1.992	6,9	1.897	6,6

Beneška Slovenija

Brdo:

DRAGOCENE ORGLE

Po večini naših farnih cerkva se ne moremo ponašati s kaj preveč dobrimi orglami. To so največ stari in slabo izdelani instrumenti. Župna cerkev v Brdu pa je v tem oziru častna izjema. Slučajno so to ugotovili strokovnjaki, ki so popravljali orgle in jim dodali električni pogon. Pod barvo na sprednji strani so odkrili letnico 1743 in ime izdelovavca mojstra Nachino. Ta je slovel pred 200 leti kot furlanski orgelski prvak. Orgle, ki so stare že dve in četrt stoletja, še vedno močno bučijo ali pa se nežno in ubrano glasijo, ker so izdelane z natančnostjo starih strokovnjakov. Po popravilu bodo veljale za ene najboljših v naših farah.

Števerjan:

POROKE IN DRUGO

Prejšnji teden se je v naši farni cerkvi zavezalo z obljubo zvestobe nekaj novih parov. V soboto sta stopila pred oltar nevesta Marija Koren in ženin Lucijan Brajnik. Nevesta je doma z Ašč in je zaposlena v tovarni; ženin pa je iz Štandreža in se ukvarja s prevozništvom zelenjave. Znanci in prijatelji jima voščijo obilne sreče v novem življenju.

Drugi par pa sta Bruna Mikluš s Ščednega in gostilničar Mirko Gravneri ki je po rodu Števerjanec, vodi pa znano gostilno v Grojni. Tudi ta dva je naš župnik zavezal za življenje. Naj jima bo srečno!

Naše brajce in grički prihajajo zdaj že v prvo dobo letnih briških posebnosti. To je čas črešenj. Moramo pa reči, da nas ni posebno razveselil. Prvih črešenj je bilo bolj malo, ker jih je pobral mraz. Morda bo drugih kaj več. Cena se vrti okrog 120 lir.

Kako pa je bilo pri nas ob volitvah? Za politične, to je za parlament in senat, ni bilo pravega navdušenja. Volivci so niha li med demokratizmi in socialisti. Ugibali so le, katera izmed italijanskih strank bo prej podprla slovenske težnje, ko nam je že bila odrezana po »ukazu vodstva« sleherni možnost volitev za lastnega kandidata. Pri deželnih volitvah se je pokazalo, da ima trdna tla še vedno Slovenska skupnost, z 238 glasovi; od zadnjih volitev je padla za 20 glasov. Sledijo ji združeni socialisti s 120 glasovi, prej 143; komunisti so pa ostali pri 73 glasovih. Druge stranke skoro ne pridejo v poštev.

Zanimiva je pa igra prednostnih glasov, ker so se volivci že naučili uporabljati to svojo demokratično pravico, brez kakega ukaza. Največ preferenc je odnesel Štoka, in sicer 107; za njim je Sfiligoj z 90 in Černic z 89 glasovi, čeprav so najprej metali letake s številkami 3 (Sfiligoj) in 5 (Černic), šele nato so se pojavili enaki letaki s svinčnikom pripisano številko 3 (Štoka).

KOSICEVA RAZSTAVA

Dne 31. maja bodo zaprli v Veroni razstavo našega rojaka Andreja Košiča. Umetnik je razstavljal svoja platna v umetnostni galeriji S. Luca di Ghelfi v Veroni od 21. do 31. maja z dobrim uspehom.

Košič, ki je doma iz Rupe in biva sedaj v Pevmi, je po poklicu trgovec. Obenem pa je že mednarodno priznan umetnik, ki je od leta 1954 dalje razstavljal svoja dela na petnajstih osebnih in triindvajsetih kolektivnih razstavah. Njegove umetnine se nahajajo v javnih ali zasebnih zbirkah v Italiji, Jugoslaviji, Grčiji, Nemčiji in tudi v Združenih državah.

Rupa:

HROŠČ — VOLITVE

Kakor vsako leto tako razdeljuje Kmetijsko nadzornišvo v Gorici tudi letos že nekaj časa brezplačno zaščitna sredstva proti koloradskemu hrošču na krompirju. V tej zvezi lahko omenimo, da je strup uspešen; seveda je pametno, da bi naši ljudje med strup mešali tudi »aspor« ali kako drugo sredstvo, da zaščitijo krompir tudi pred peronosporo, ki se vsako leto v vedno večjem obsegu pojavlja v naših kra-

Iz Goriške

jih. Krompir v naših krajih kaže letos dobro.

Ob volitvah v naših krajih — kakor slišimo govorjenje ljudi — je vladala precejšnja zmešnjava. Po mnenju mnogih bi morali Sloveni nastopati skupno ne glede na različno mišljenje, tako kakor nastopajo Južni Tirolci pod Italijo in druge manjšine.

Za to, da je vladala taka zmeda, so odgovorni določeni politični voditelji. Vendar naši ljudje, ki še čutijo v sebi slovensko, upajo in vroče želijo, da bi skoraj prišel čas, ko si bomo res kot bratje medsebojno pomagali, ne pa se kakor do sedaj zmerjali in sovražili.

S sosedne strani:

VODOPIVČEVA PROSLAVA

V nedeljo se je razvila v Ročinju proslava skladatelja Vinka Vodopivca po napovedanem sporedu.

Delavni Klub starih goriških študentov je odkril na skladateljevi rojstni hiši spominsko ploščo. Isti Klub je postavil že predlanskim Vinku na čast spomenik v Kronbergu, v kraju njegove najbolj ustvarjalne dobe.

V nedeljo je bila v Ročinju bolj domača slovesnost »goriškemu slavčku« na čast, katere se je udeležilo poleg vseh domačinov tudi dosti gostov in predstavniki krajevnih oblasti. Menda se je pri sličnih kulturnih slovesnostih to prvič uradno izvršilo, kar je zelo hvalevredno.

Pozdravni govor je imel Klubov predsednik Gorkič. Sledila je posrečena Zorzutova posvetilna pesem »Ročinj, rojstni kraj«, deklamacija domače šolarke o kmetski hiši. Navrušenje je zbudil zbor »Vinko Vodopivec«, ki ima 110 pevcev. Poleg njega je nastopil tudi domači moški in mešani zbor. Slavnostni govor je imel profesor Pavšič iz Idrije. Najstarejši domačin Dugar je ploščo odkril, nakar jo je sprejel v varstvo zastopnik krajevnih oblasti.

Ves spored se je izvršil v lepem redu in so se vsi navzoči zadovoljni razšli.

—0—

Pisatelj Šorliju v spomin

Klub starih goriških študentov krepko nadaljuje s svojimi pobudami za počastitev goriških kulturnih mož.

V nedeljo 9. junija bo odkril v zvezi z domačini spominsko ploščo na rojstni hiši pisatelja dr. Iva Šorlija pri Podrobniku nad Podmelcem. Ta se je rodil 19. aprila 1877. Po gimnaziji v Gorici in pravnih študijah v Gradcu je služboval v raznih krajih Slovenije. Kot notar je, po Kersnikovem vzgledu, proučeval našega človeka iz kmečkega in meščanskega okolja. Pesnikoval je že kot dijak, a se je kmalu bolj znašel v prozi. Svoje številne črtice, novele in romane je pisal v realističnem duhu. Avtobiografski »Moj roman« vsebuje marsikatero važno drobtino za politično zgodovino primorskih Slovencev. Kot Pregelj in Lovrenčič je tudi on postal v prozi glasnik svoje obsojke dežele. Leta 1958 je umrl v domu onemoglih na Bokalcih pri Ljubljani. Pokopan je v Kranju.

Po vsem svojem delu in stremljenju je zaslužil, da ga ob desetletnici smrti počastimo.

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Ali praznujemo naselitev Langobardov?

V zadnjem času se množe v tukajšnjem in osrednjem slovenskem tisku članki, ki hočejo nekako vsiliti mnenje, da bi morali Slovenci praznovati letos 1400-letnico svoje naselitve na sedanjem narodnem ozemlju. Za to jubilejno priložnost so si izbrali kar zgodovinsko dokumentirano preselitev Langobardov iz Panonije v Italijo. Langobardi so se res odpravili na svoj pohod na velikonočni ponedeljek aprila l. 568, kot se da rekonstruirati po zgodovinskih virih. Toda ali je to pomenilo tudi začetek preseljevanja Slovencev?

To je popolnoma nedokazano in neverjetno. Langobardi so sicer sklenili pred odhodom v Italijo pogodbo z Obri, da jim začasno prepuščajo svoje dotodanje ozemlje v Panoniji in da jim ga zapuščajo tudi v dokončni last, če se v dvesto letih ne bodo vrnili. Vendar pa niso v tej pogodbi Slovenci nikjer omenjeni in se torej tisti zgodovinarji, ki povezujejo to pogodbo s Slovenci, motijo. Noben zgodovinski vir ne omenja Slovencev, ampak samo Obre, ki jih neki vir imenuje Abari (Avari), drugi pa Hunni. Zmotno mnenje, da je bila tista pogodba veljavna ne le za Obre, ampak tudi za Slovence, je nastalo zaradi napačne zgodovinske teorije, ki jo je skoval prof. Ljudmil Hauptmann v času okrog prve svetovne vojne. S to teorijo je prikazoval Slovence kot popolne obrske sužnje. Kar je torej veljalo za obrske gospodarje, je veljalo po njegovem tudi za slovenske in sploh slovanske sužnje. Iz tega bi sledilo, da je veljala pogodba med Langobardi in Obri samoposebi razumljivo tudi za Slovence. Ko so se Obri preselili na prejšnjo langobardsko zemljo v Panonijo, so se baje s njimi selili tudi njihovi podložniki in sužnji Slovenci.

Iz političnih razlogov je ta teorija prevladala v času po prvi svetovni vojni v uradnem jugoslovanskem zgodovinskem pisarstvu, zlasti na univerzah in v šolskih učbenikih, kajti prof. Hauptmann se je prišteval k zagovornikom takratnega »integralnega jugoslovanstva«. Vendar je bila zgrajena na popolnoma napačnih hipotezah. Njena glavna hiba je v tem, da je bila sestavljena za pisalno mizo, brez vsakega upoštevanja ved, ki so zgodovinarju kot pomožne vede nujno potrebne, to je primerjalnega jezikoslovja, etimologije, etnologije in arheologije. Hauptmannove teze je odlikovala samo izredna strastnost in zagrizena polemična vrnja, delno pa tudi nenavadna doslednost, ker je šel v svojih zaključkih do logičnega konca, s čimer pa je seveda zašel v absurd in se popolnoma oddaljil od zgodovinske in etnološke stvarnosti. Zato so se jim nekateri najresnejši slovenski zgodovinarji že kmalu uprli, zlasti dr. J. Mal, in jih uspešno pobijali. Vendar so se v glavnem ohranile v učbenikih vse do danes in to iz dveh razlogov: ker so Hauptmannove teorije prevladovala na slovenski univerzi ves čas stare Jugoslavije in odločilno vplivale na rod, ki je takrat obiskoval univerzo in ki danes predava zgodovino na srednjih šolah v Sloveniji, in ker

so prodrle v avstrijsko-nemško zgodovinsko pisarstvo (Hauptmann je bil svoj čas univ. profesor v Avstriji), ki jih je rado sprejelo, ker so prinašale Hauptmannove teorije novega hraniva in netiva za stare nacionalistične tendence nemških zgodovinarjev, da bi Slovence in njihovo zgodovino poniževali ter prikazovali slovensko ljudstvo kot že od davnih časov podložniško in zato določeno še za nadaljnje podložništvo, seveda nemško. Z užitkom so se posluževali Hauptmannovih teorij zlasti hitlerjanski zgodovinarji, strašijo pa v mnogih avstrijskih in nemških zgodovinskih knjigah še danes. Iz nemško pisanih zgodovinskih del pa so se vračale te teorije kot dokazana zgodovinska dejstva nazaj k Slovencem, ki so jih sprejemali iz podedovanega respektu pred nemško »znanostjo«.

Poleg tega so prispevale k širjenju teorije, da so bili Slovenci avarski podložniki, tudi napačne razlage besed kosez in župan, ki sta tako značilni za rano slovensko zgodovino, in zmotno mnenje o nastanku imena Karantancev. Izraz kosez so razlagali v glavnem iz turško-tatarskega izraza kazak, ime župan pa iz turške besede čoban, ki jo uporabljajo Srbi. To naj bi bil še nadaljnji dokaz, da so bili Slovenci svoj čas pod oblastjo turško-

tatarskih plemen, kot so bili Obri. Danes se da dokazati, da so bile te razlage popolnoma napačne.

Dejstvo je tudi, da noben zgodovinski vir ne navaja Slovencev na današnjem slovenskem ali karantanskem ozemlju vse do leta 595, ko je prišlo do prvega spopada med njimi in Bavarci. Od leta 568 do 595, torej v 27 letih, niso omenjeni niti enkrat, čeprav ne manjka zgodovinskih virov iz tiste dobe iz najbližje sosesčine današnjih slovenskih pokrajin, to je iz Gradeža, Istre in Furlanije. Od leta 595 naprej pa so omenjeni Slovenci in boji, ki so jih bojevali s sosedi, povprečno vsaki dve leti in pol. To lahko služi za dokaz, da Slovenci niso sledili pri svoji preselitvi Langobardom za petami, ampak da je padla njihova selitev v glavnem v zadnje desetletje 6. stoletja, četudi so verjetno posamezne kolone slovenskih naseljencev že prej postopno prodirale v poznejšo Karantanijo in Slovenijo. Gotovo pa Slovenci niso bili obrski podložniki, kvečjemu zavezniki, kot so bili to prej tudi Langobardi, še prej pa Goti zavezniki Hunov.

Vse to se sklada tudi z ugotovitvami arheologov, ki niso odkrili vse do danes na slovenskem ozemlju in v nekdanji Karantaniji nobenega konkretnega dokaza, da so Slovenci že živeli tod v 6. stoletju. Pač pa obstajajo taki dokazi za naslednja stoletja.

Glede na vse to je seveda neumestno praznovati letos preseljevanje Langobardov čez sedanje slovensko ozemlje kot naselitev slovenskega naroda. Naravnost smešno in zastarelo pa zveni votla retorika, s katero spravljajo nekateri langobardsko selitev v zvezo s Slovenci, četudi se sami tega ne zavedajo.

ff

„V kraljestvu palčkov“ v Škednju

Jubilejna prireditev ob 100-letnici Kmečke čitalnice v Škednju

Mladi odri radi sežejo po tej prijetni in slikoviti igrici, ki še vedno navdušuje igralce in mlade izvajalce na odru; po njej je segel tudi Odbor za proslavo stoletnice Kmečke čitalnice v Škednju in nam jo je predstavil v škedenjski kino dvorani. Ta članek naj ne bo suhoparna ocena, ampak navdušena pohvala vsem, ki so se vpregli v ta nelahek posel. In tu mislim na otroke — mlade igralce, na režiserja in na vse njegove sodelavce, ki so morali te nadebudne igralce plazmirati, in seveda na starše — posebno še mamice, ki so prav gotovo nevidno, a z enako vnemo spremljale nastajanje te igrice. Menim, da sta bila trud in napor vsem bogato poplačana: nabito polna škedenjska dvorana je že ob odprtju odra z občudujočim mrmranjem pozdravila slikovito in umetniško izdelano sceno, med dejanjem nagrajevala s ploskanjem mlade

izvajalce in ob koncu bučno izrazila svoje odobravanje.

Morda bo kdo rekel, da je to navdušenje naravno, saj so bili gledalci povečini sorodniki in prijatelji mladih izvajalcev; pa je bilo ploskanje poleg takega sentimentalnega navdušenja vendarle tudi veliko priznanje res lepemu podajanju dejanja. Videla sem že nekatero predstavo te igrice, pa me je temperamentni norček Melite Vali nadvse prijetno presenetil; mala Anica Milene Vrabec je bila sladko dekletce s prijetnim timbrom glasu in ganila je do srca s svojo naravno podano vlogico, ki pa ni prav nič lahka. Pa ne bom omenjala vsakega malega igralca posebej lahko mirno rečem, in to velja za vse, od kralja, svetovalcev, stražarjev do palčkov in vil, da so s svojo sproščeno igro, dobrim znanjem vlog in splošno ubranostjo v govoru, petju in plesu dokazali veliko dobre volje, prizadevnosti in tudi nadarjenosti — pomislimo, da je bila igrice v skrajno omejenem prostem času šolskih otrok in odraslih — v izgovarjavi samoglasnikov in v naglašanju besed. Režija je bila zaupana Edvardu Martinuzziu, igralcu tržaškega Slovenskega gledališča; asistent režije je bila Marta Volkova. Martinuzzi je priljubljen med mladim svetom zaradi svojih vlog v otroških igrah. Tokrat pa je tudi z režijskim delom dokazal, da dobro pozna ne ravno hvaležno področje otroškega sveta. Njegova je bila tudi funkcionalna in res pravična scena, kateri je dal Silvester Godina s svojimi slikarskimi deli razkošen in slikovit ton. K vsej tej pravičnosti je pripomogla tudi zelo dobra glasbena spremljava prof. Erminija Ambrozeta ter koreografija Anice Žerjalove.

Takele igrice postajajo vedno večja redkost; so plod velike ljubezni do materinega jezika, požrtvovalnosti in nepoplačanega truda; za vse to pa je v modernem času in tempu življenja vedno manj prostora. Vendar je ta predstava dokazala, da se da veliko narediti, če se le hoče.

M. M.

Kajkavska revija „Kaj“

Na Hrvaškem je začela pred kratkim izhajati revija z naslovom »Kaj«, ki bo gojila naprej tradicije nekdanje kajkavske hrvaške književnosti.

Pred sprejetjem skupnega srbsko-hrvaškega štokavskega knjižnega jezika so namreč imeli Hrvatji že več sto let književnost v kajkavskem in čakavskem narečju; to zadnje je bližje kajkavskemu kot štokavskemu. Med sodelavci nove revije je tudi Miroslav Krleža.

Kot znano, je bil Krleža med podpisniki »Izjave o hrvaškem jeziku«, ki je povzročila tolik hrup in nevoljo pri zagovornikih enotnega srbsko-hrvaškega knjižnega jezika.

—0—

GALERIJA WERNERJA BERGA

V Pliberku so odprli pretekli teden umetnostno galerijo, ki nosi ime po znanem koroškem slikarju Wernerju Bergu. Ta je na glasu kot slikar koroških slovenskih ljudi, katere ima rad in se je tudi med njimi naselil na kmetiji, katero je kupil v Rožni dolini. Sam je po rodu Nemec iz Porenja.

Prav bi bilo, če bi imeli priložnost videti razstavo njegovih del tudi v Trstu, saj je evropsko znan umetnik. Razstavljal je tudi že v Ljubljani.

PROF. RUDOLF KOLARIČ OBHAJA 70-LETNICO

Pred kratkim je obhajal sedemdeseti rojstni dan ugledni slovenist in slavist prof. dr. Rudolf Kolarič, ki zdaj že deset let predava na filozofski fakulteti v Novem Sadu. Vendar še naprej deluje predvsem kot slovenist. Med drugim preučuje prleško narečje (doma je iz Ilovcev pri Sv. Miklavžu) in pripravlja za tatis svojo obsežno razpravo o Freisinških (brižinskih) spomenikih, ki bo obsegala okrog 70 tiskanih pol.

V njej bo, kot je slišati, osvetlil te spomenike slovenskega jezika in vere z nove strani, ker je odkril v njih še mnogo starejše vplive (celo arijanske), kot so doslej mislili.

SLOVENŠČINA NA NATEZALNICI

»Reke so prešle bregove« — tak stavek smo imeli priložnost slišati nedavno v poročilih ene izmed slovenskih radijskih postaj. Pravilno bi bilo seveda: Reke so prestopile bregove.

Mnogokrat slišimo v oddaji Glasba po željah na koprskem in tržaškem radiu frazo: »To so želje hčerke Mire« itd. Ali bi ne bilo mnogo lepše in bolj v duhu slovenskega jezika, če bi rekli: »To mu želi hčerka Mira«?

r. b.

Bogastvo ob Rajbeljskem jezeru

III.

Življenjsko vprašanje za tisoče ljudi, delavce in njih družine pa je, do kdaj bo rajbeljski rudnik še živel, oziroma kdaj bo izčrpano njegovo bogastvo. Izvedenci lahko odgovorijo na to vprašanje le približno. Odgovori so pa vendarle še optimistični. Leta 1924 so ocenili rudne rezerve ob tedanjem izrabljanju še na eno desetletje. Računi pa so se izkazali za preveč črnogledne. Po štiridesetih letih kopanja cinkove in svinčene žveplene spojine, to je cinkove svetlice in žveplenega sijajnika, rudne

HISTERIJA IN ZATOHLST V »KOROTANU«

(Nadaljevanje s 3. strani)

na račun patra po pošti in v tisku mladim ne dela časti. Priporočamo jim tudi, da bi posvetili vsaj drobec tiste energije in strasti, ki jo porabi za »boj« proti patru Tomažiču, kakšnim resnejšim slovenskim problemom, saj je v tem pogledu o naših koroških študentih zelo malo slišati. Pater Tomažič pa naj bi, kot rečeno, pokazal več razumevanja in strpnosti do študentov. Upošteval naj bi, da take »vzorne« mladine, kot si jo želi, nikjer ni in da si ti mladi šele gradijo svojo osebnost in svoj nazor. S »sankcijami«, kot so opisane v materialu, ki smo ga prejeli, bo malo doseženo.

Ker smo daleč od dogajanja na Dunaju, in nam je težka objektivna presoja, smo se doslej varovali komentirati ta žalostni spor. Zdaj smo prisiljeni to storiti glede na množico se pošto z Dunaja in v interesu slovenske stvari, ki nam je pri srcu. In to smo storili z izključnim namenom, da bi opozorili obe strani, da gresta po našem mnenju že mnogo predaleč in da je čas, da se ta zadeva reši tako, kot se take stvari rešujejo med pametnimi ljudmi.

Ce pa se skrivajo za vso to zadevo politični ali kakšni ideološki razlogi, naj bi se tudi o tem odkrito spregovorilo namesto golega obrekovanja in obdolžitev. Vse skupaj tudi zelo zaudarja po idejni zatohlst v »Korotanu«, iz katerega smo pričakovali, odkrito rečeno, čisto drugačnih novic in pobud in katerega odprtja smo se iskreno veselili, kot vsa slovenska javnost. Obe strani, p. Tomažič in Klub slovenskih študentov na Dunaju, naj se zavadata, kakšno razočaranje povzročata vsem Slovencem.

plasti še davno niso izrabljene. Pridobivanje cinka in svinca v Rajblju se bo pa lahko vzdržalo in celo stopnjevalo z novimi postopki in z iskanjem novih ležišč, ki se nadaljujejo tudi na koritniško in bovško stran. Tu je pa že potreba mednarodnih dogovorov za raziskovanje plasti z jugoslovansko vlado.

Za raziskovanje novih ležišč v smeri proti Karniji in modernejši postopek pridobivanja cinka in svinca se bo pa morala potruditi deželna uprava, ki je postala junija 1965 rudniški lastnik. Za izkoriščanje rajbeljskih bogastev se potegujejo tudi velike družbe kot so Montedison, Ammi in deželna družba za financiranje. Gre predvsem za financiranje rudnih raziskovanj v vsem predalpskem gorskem loku. Poglavitno rudarsko in gospodarsko najpomembnejše okrožje bo za deželo Furlanija-Juljska krajina še vedno Rajbelj. KONEC

NATEČAJI

Notranje ministrstvo je razpisalo natečaj z izpiti in naslovi za mesta občinskega tajnika drugega razreda. Starost: 21 - 32 let. Kandidati morajo imeti doktorat iz prava ali pa drugega enakovrednega. Rok za predložitev prošnje poteče 20. julija 1968. (Uradni list, št. 124 z dne 16.5.1968).

Ministrstvo za delo in socialno skrbstvo je razpisalo natečaj z izpiti in naslovi za 16 mest svetovalca, administrativni sektor, pri Državnem zavodu za socialno skrbstvo za osebe, ki je v službi pri javnopravnih ustanovah. Starost: do 32 let. Kandidati morajo imeti doktorat iz prava ali ekonomije, sociologije itd. Rok poteče 15.6.1968 (Uradni list, št. 12 z dne 15.5.1968).

Ministrstvo za javno šolstvo je razpisalo: a) natečaj za 18 mest pomožnega tipkarja pri izvršilnem osebju pri Osrednji Upravi javnega šolstva in pri šolskih skrbništvih. Pogoji: starost 18 - 32 let; diploma nižje srednje šole. Rok poteče 10.7.1968.

b) natečaj za 36 mest dodatnega uradnika pri izvršilnem osebju pri Osrednji Upravi javnega šolstva in šolskih skrbništvih. Pogoji: starost 18 - 32 let; diploma nižje srednje šole. Rok poteče 10.7.1968. (Uradni list, št. 117 z dne 9.5.1968).

ŠPORT MED NAŠO MLADINO

BOROVKE SO SE POSLOVILE Z ZMAGO

Borovke so odigrale v soboto zadnjo tekmo letošnjega prvenstva B lige. S tem so se tudi poslovile od domačega občinstva. Nasprotnice FARI iz Padove, ki se borijo za obstanek v ligi, niso predstavljale resnejše ovire. Le v prvem setu se naše odbojkarice niso znašle. Kmalu pa so uredile svoje vrste in v lepem stilu prisilile nasprotnice na predajo. Končni rezultat je bil 3 : 1 (-6, 12, 9, 5) za borovke.

GAJA ZMAGALA, ZARJA IN KRAS KLONILA

V ženski promocijski ligi je Gaja slavila zelo pomembno zmago s 3 : 2 proti FARI C. Borba je bila ostra do konca in je trajala pet dolgih setov. S to zmago se Gaja še vedno poteguje za 1. mesto v končni lestvici.

V ženski C ligi pa je morala Zarja po krivici prepustiti zmago nasprotnicam AGI B. Tekma, ki je dejansko odločala o prvem mestu v lestvici, je bila zelo razburljiva le v petem setu. Bazovke so že imele zmago v rokah, a jim jo je sodnik dobesedno ukradel. Nekoliko pa so krive tudi igralke

Zarje, ki so z ugovarjanjem dale povod, da jim je sodnik dosodil kar dve tehnični napaki in jih s tem oropal zmage.

Po šestih zaporednih zmagah je v moški D ligi Kras okusil poraz. Premagala ga je povsem zaslužen ekipa CSI Friuli s 3 : 1 (6, 11, -10, 9). Glavna moč CSI je bila v obrambi. Krasovci so bili tokrat preveč statični. Predvsem pa se jim pozna, da jim manjka trener, ker igrajo brez pravega sistema igre. Skoda, ker so nekateri odbokarji Krasa zelo nadarjeni in bi torej zaslužili kvalificirano tehnično vodstvo. Edi Košuta

-0-

Z Goriškega

Krmin:

NAŠA SKUPNOST IN ŽELJE

V Krminu in v njegovi okolici živi in dela še vedno lepo število Slovencev. Pri deželnih volitvah se je to pokazalo, ko je dobila lista Slovenske skupnosti 72 glasov. Jasno je, da ni vključenih v krminsko občinsko srenjo samo teh 72 slovenskih občanov, ampak tudi njihove družine. Poleg teh pa je še veliko število Slovencev, ki volijo italijanske stranke, čeprav se čutijo Slovenci. Zato si ne moremo ustvariti na podlagi volivnih glasovanj prave slike o številčnem stanju Slovencev v Krminu in okolici.

Tudi ta naša skupina ima svoje posebne želje. Tako na primer, da bi se že enkrat upeljala pri Subidi slovenska služba božja. Vemo, da so cerkvene oblasti tej koncilski ideji zelo naklonjene. Upamo, da bomo kmalu prišli tudi do praktične udeležitve te želje.

To in ono tudi ni še v redu pri naših šolah. O tej zadevi bo treba še natančneje spregovoriti.

Pohvalno je pa treba omeniti skrb občinske uprave za javna dela. Skoro vse notranje ceste bodo kmalu urejene in asfaltirane. Naši občinski možje lodo v drugi polovici prihodnjega meseca vrnili obisk na županstvu v Novi Gorici. Pri tem se bodo gotovo še dokončno pogovorili o ureditvi obmejne prehode pri Plešivem. Kot prehod druge kategorije pa naj bi še vedno ostal tudi oni pod Žeglom.

Spomini iz prve svetovne vojne

... 96 ... V RUSKEM UJETNIŠTVU ... Inž. J. R. ...

»Ko boš sedaj sedel« pravi Lavra Lazareva. »Ti bi bil seveda pripravljen kvasiti tudi uro, tako da bi vzel prisotnim še ono malo spanca, ki ga imajo. Zato pa sedaj gremo domov.« »Dobro je,« odgovori njen mož, »kje pa se dobimo prihodnjo sredo? A, pri učitelju! Prav tako.«

Minuto pred štirimi smo se razšli. Tri ure pozneje pa sem moral nastopiti službo. Glavo sem imel kot škaf.

»Jours fixes« so si potem sledili skoraj do konca zime. Drugi je bil pri učitelju, naslednji pa v pobiljševalnici oziroma v zavodu za prevzgojo mladoletnih prestopnikov. Ta je padel ravno vmes med katoliškim in pravoslavnim Božičem. Bil sem jih že sit, ker se mi je zdelo nesmiselno tisto čakanje do polnoči, ko so šele pokrili mizo za večerjo. Vendar sem se tretje večerje rad udeležil, kot da bi čutil, da bom nekaj posebnega doživel. In res sem.

Gostitelj Kliment Ivanič nas je pričakoval na pragu veže, ki je vodila k trem stopnicam, te pa v pravi dom. Tu nas je pričakoval Lavra Lazareva, ki nas je pospremila v lep salon. Tam sta že bila pop in učitelj s ženama. So se že pripravljali, da zaigrajo na karte pri stranski mizi. Ostali smo še stali okoli mize, jaz na oglu. Kar privrši od neke starejša ženska, ki se z opiralno palico v roki postavi pred mene kričeč: »Vot ubijalec mojih sokolov.« Pri-skočila je hitro Lavra Lazareva in prijela starko za roko ter jo odvedla k mizici pri oknu. Glasno ji je rekla, da nisem jaz ubijalec njenih sinov in da sem dober človek. Nato ji je še nekaj potihlo govorila, potem pa jo pustila v njenem kotu.

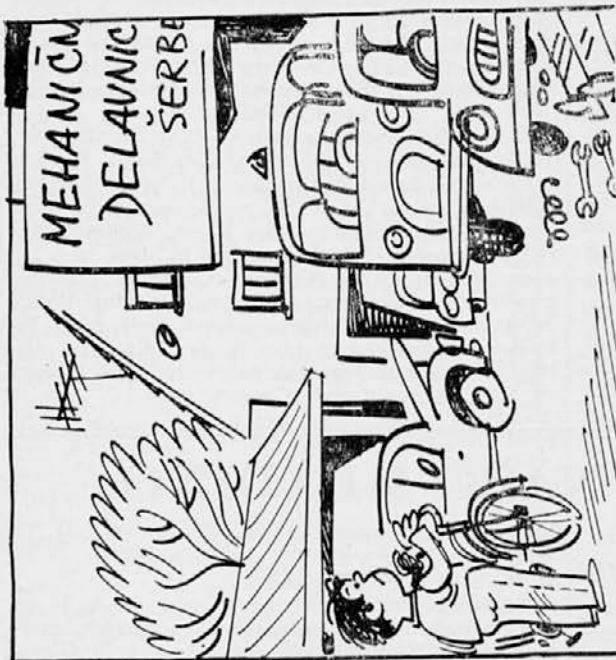
Kliment Ivanič mi je raztolmačil, da je Marfa Fedorovna imela tri sinove, kot tri breze, in da so ji vsi trije padli v Karpatih. Drugih otrok ni hotela in je napravila vsaj tri splave. Zato pa ni čudno, da se ji je zmešalo na stara leta, ko je ostala popolnoma brez otrok, a bi jih lahko imela vsaj šest. Kljub vojni bi bil gotovo kateri ostal. Je pa Marfa čisto mirna in nič nevarna, čim spozna človeka malo bolje.

(Dalje)

18

BIMBO BIMBO BIMBO BIMBO

Piše MILE MIRNIK
Riše MARJAN BREGAR

po cesti kakor maratonec in se oziral nazaj, ne da bi se znenil za obupno Janezovo mahanje in klicanje. Janez ga je že skoraj dohitel, ko je Bimbo zavil na stransko cesto in med hiše. Zdaj smo pa tam, je pomislil Janez in stopil s kolesa na velikem dvorišču, polnem avtomobilov, med katerimi je ukazoval svojim vajencem mojster mehanik. Vendar — Bimbo je bil tam: mirno je sedel sredi dvorišča in se čehljaj po temenu, kakor da se ni nič zgodilo.

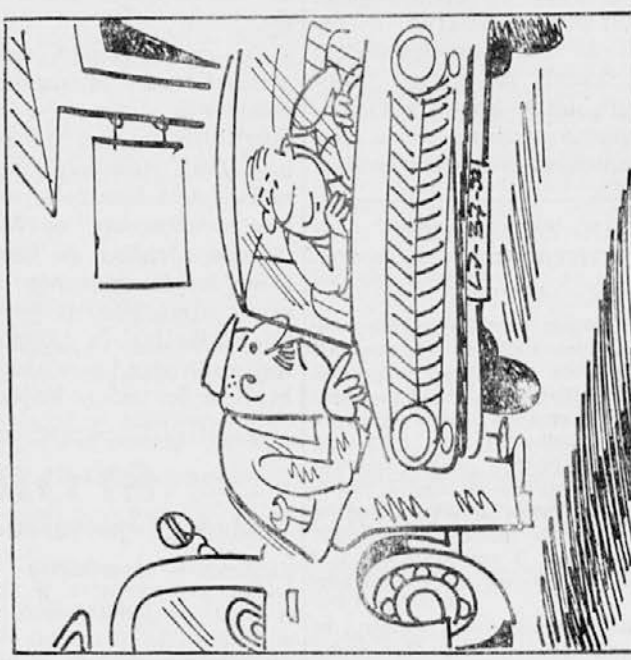
sla za to. Tekel je nazaj čez polje. Janez jo je naglo ubral za njim. No, zdaj se gotovo ne bomo prehladili, je pomislil, ko je ves zasopel pridirjal do kolesa, planil nanj in se pognal za Bimbom, ki jo je ubiral naprej po cesti.

Bimbo je bil daleč pred njim, zato je moral Janez posteno stopiti na pedale. Samo da ga ne bi prišlo in bi zavil kam vstran, v hrib, je pomislil Janez, potem ga ne dohitim nikoli več. Ampak Bimba ni prišlo. Tekel je

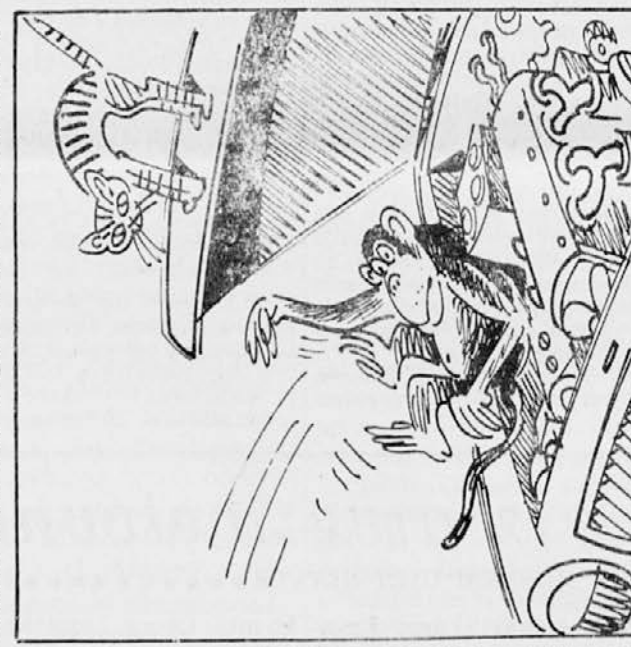
35. Poceni sredstvo zoper prehlad
Bimbo je bil že zopet nazaj čez jarek, ko so Janez, inženir in traktoristi še zmerom stali v vodi, začudeno ogledovali drug drugega in vlekli s sebe veje, trsje in drugo okrasje, ki so se ga nabrali — inženir je celo držal v roki žabo, ki jo je bil nevede in nehoti zagrabil ob nenadnem skoku v jarek.

Prizor je bil vreden ogleda, ampak Bimbo ni imel smi-

še Bimbo, zgrešil in se zapletel v še ne popolnoma ohlajeni motor, da je žalostno zavil, ker se je opekel. Čez čas se je možakar vrnil. Sedel je v avto, ga poskusil zagnati — in motor je vžgal. »Dobro ste ga popravili,« je rekel mojstru, ki se avtomobila še dotaknil ni, »koliko sem pa dolžan?«

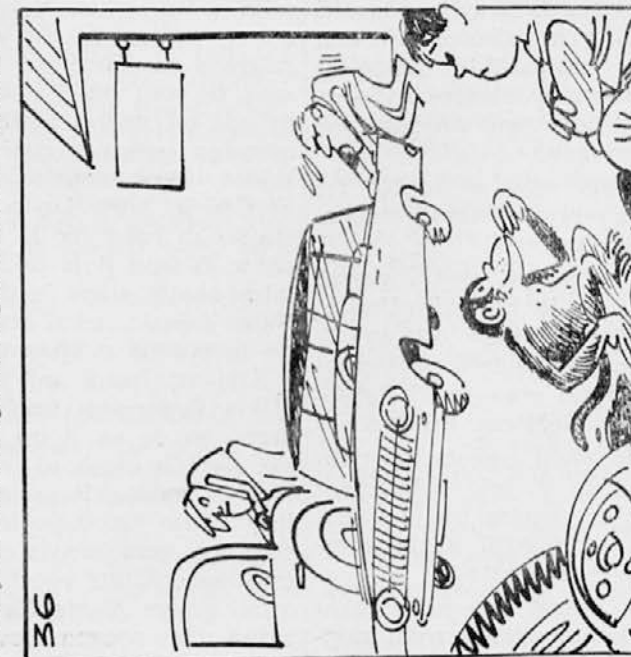
Mojster je debelo pogledal — pa se je naglo znašel: »Pet tisoč dinarjev, prosim. Veste, morali smo zamenjati nekatere dele.«

nadomna je kihnil in utihnil in nisem ga mogel pognati,« je rekel.

»Bomo pogledali,« je rekel mehanik in se spet lotil voza, pri katerem je delal prej. »No, jaz grem pa tačas ohladit žej,« je rekel prepoteni možakar in odšel.

Bimbo si je v tem našel novo igrarico: lovil se je z mačko, ki se je skrivala med avtomobili. In ko je mačka skočila na odprti pokrov motorja avtomobila, ki ga je bil prepoteni možakar pravkar pritrnil, je skočil za njo

36. Bimbo je zares odlični mehanik
Janez je previdno stopil do Bimba. Ta se ni ganil, mirno ga je počakal. »No, saj si spet priden,« je rekel Janez. Prislono kolo k zidu in sedel k Bimbom na tla, »ampak kaj takega ne smeš nikoli več storiti!« Medtem je pripeljal na dvorišče lep nov avto — pravzaprav ga je pripeljal starejši možakar. Pustil je avto pred Janezom in Bimbom ter stopil k mehaniku; spotoma si je brisal pot s čela in vratu. »Mojster, ne gre več, ne-